

ДИЗАЙН ДИТЯЧОГО ІГРОВОГО ПРОСТОРУ У ФОРМУВАННІ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА, ДРУЖНЬОГО ДИТИНИ

Частка дітей в загальному числі населення постійно зростає. Перш за все, це стосується мегаполісів Азії, в яких мешкає майже половина міського населення світу, тому світове співтовариство все більше уваги приділяє прогнозуванню майбутнього для сьогоденного покоління дітей. Дослідники підкреслюють, що пріоритети дітей повинні зберігатися в міському плануванні, а місто має буди дружнім дитині. В останні роки велика увага розвитку і вихованню дітей приділяється саме урядовими структурами Китаю. Так, Державна Рада з контролю національних областей бідності опублікувала План розвитку дитини (2014 – 2020 роки), в якому розглядаються можливі шляхи забезпечення здоров'я та безпеки малозабезпечених дітей. Також показовими є «Третя і четверта зведені доповіді про здійснення в Народній Республіці Китай «Конвенції про права дитини».

Дані джерела підтверджують актуальність та своєчасність вибраної теми дослідження. Ігрові дитячі майданчики історично не є характерним явищем для містобудування Китаю. Окремі дитячі елементи (прості гойдалки, пісочниці, ручні каруселі), які здебільшого розташувалися біля житлового будинку, за останні роки зазнали значних змін, перетворившись в ігровий дитячий простір з різноманітним функціональним заповненням. Мегаполіси Китаю практично не відрізняються в даному аспекті від інших районів світу. Міста, які побудовані з самого початку таким чином, що в середині районів немає простору для відпочинку, виносять їх в спеціальну паркову зону. При цьому планувальні рішення паркових зон сьогодні включають не просто релаксаційні простори та природні заповідники, але й широкий спектр спеціалізованих платних послуг для відпочинку: парки атракціонів, гідропарки, прокатні пункти, готелі, що їх обслуговують, кафе та торгові точки, ігровий бізнес та інші складові даної галузі. На сучасному етапі дитячі ігрові простори також закладаються в плануванні мегаполісу як частина його нової інфраструктури зі своїми композиційними закономірностями та особливостями дизайнерських рішень.

Для Китаю ця проблема стоїть сьогодні гостріше, ніж для багатьох країн світу. Як ми вже підкреслювали, дитячі майданчики не є традиційними елементами китайської міської забудови і фактично тільки в останнє десятиліття ця проблематика набула особливої актуальності. Історично такий елемент як ігрова зона для дітей в міських районах спільного мешкання не передбачалася, хоча імператорські палади завжди були прикладом складних і гармонійних ландшафтних рішень. Відсутність

таких зон пов'язана ще й з економічним фактором – кожен клаптик землі використовується під забудову, яка дає прибуток.

Сьогодні в проектуванні ігрового дитячого простору в Китаї можна виділити дві тенденції. Перша з них пов'язана з особливістю китайського містобудування з найдавніших часів, для якого характерною рисою є прямокутне планування з виділенням в центрі «головним містом», яке не просто місце проживання аристократії, але й простір залучення великих мас народу для спільного дійства, будь-то свято, скорбота по вмерлому імператору, публічна страта, або подання нових законів нового правителя («Внутрішнє місто», «Пурпурне місто», «Імператорське місто» в епоху династії Мін). Саме такий принцип застосовується в плануванні сучасних кварталів китайських мегаполісів: місто в місті, зовнішнє обмеження прямокутними стінами, внутрішній простір – місце накопичення жителів, багатофункціональна громадська рекреація. При цьому сама рекреація залишається не закріпленою за будь ким, стає місцем для короточасних, але важливих видів активності, таких як музика, ранкова гімнастика, фестивалі, інсталяції та інше. В цьому просторі жителів завжди чекає щось нове і несподіване.

Друга тенденція пов'язана зі створенням рекреаційних просторів, за ознаками схожих з Нью-Йоркським Хайнлайном, як, наприклад, великі паркові зони на півдні Китаю. У винесених у спеціальні райони зелених зонах не просто розбудовується комфортабельний організований простір для дитячих ігрових атракціонів, але й створюється ціла індустрія розваг із місцевим колоритом. Один з істотних недоліків такого рішення – віддаленість самої паркової зони і висока вартість її відвідування. При цьому композиція, дизайнерське рішення будується на чіткому зонуванні, використанні рельєфу та місцевих природних особливостей, визначних пам'яток та нормативів.

На сучасному етапі все з більшою гостротою постає питання про необхідність переосмислення і перегляду ролі дизайну у формуванні умов комфортного перебування дітей в ігровому просторі, що їх оточує. На свідомість дитини впливає образне сприйняття та уявлення про цінності – історичні, національні, глобальні, які можуть стимулювати або гальмувати її розвиток, мотивувати її майбутню поведінку. Разом з тим потрібно вирішити ще одне завдання, а саме створення певного образу за допомогою використання символів, арт-об'єктів, що мають змістовне навантаження в кожному конкретному дворовому просторі.